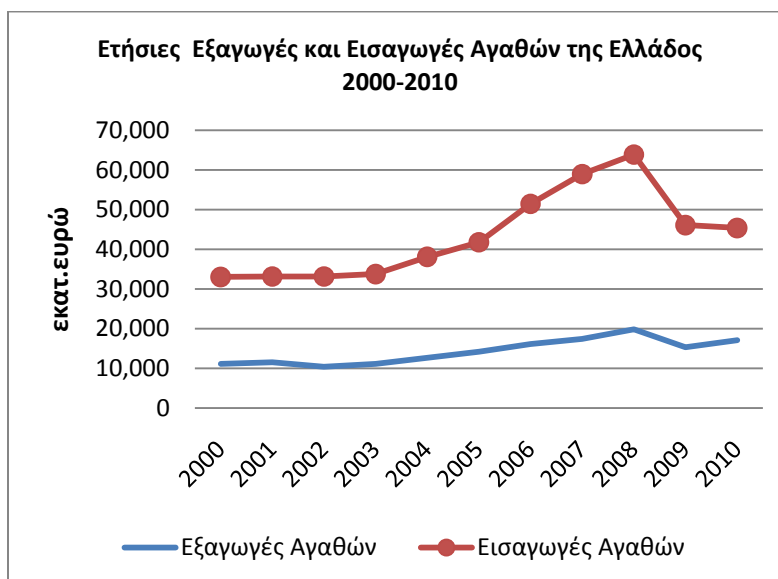

Η Αχιλλείος Πτέρνα της Ελληνικής Οικονομίας: Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Πίσω από το δράμα των μεγάλων χρηματοοικονομικών θεμάτων του διεθνούς εμπορίου και των συναλλαγών βρίσκονται καιρία, αλλά πολύπλοκα οικονομικά θέματα, τα οποία απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή στην ανάλυση και την κατανόηση τους. Κι αυτό, διότι είναι το επίκεντρο ιδεολογικής διαμάχης και η αρένα πολιτικής πίεσης από οικονομικούς ομίλους, πολυεθνικές επιχειρήσεις και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα επιχειρήματα εκτείνονται σε ευρύ και ποικίλο πεδίο, από την θεώρηση ότι οι ισχυρές οικονομικές βιομηχανικές χώρες με την προσήλωση στην εφαρμογή των αρχών της *laissez-faire* οικονομίας, χρησιμοποιούν το διεθνές εμπόριο για την εκμετάλλευση των αδύναμων και υποανάπτυκτων κρατών του κόσμου, ενώ άλλα διατείνονται ότι αυτό επιτρέπει την πιο επαρκή και αποτελεσματική χρήση των παραγωγικών πόρων μιας χώρας, με συνέπεια την οικονομική της ευημερία.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2000-2010
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ												
εκατ. ευρώ	-10,595	-10,495	-10,221	-9,887	-10,717	-15,677	-23,667	-32,393	-34,797	-25,818	-24,048	-208,315
1												
Εμπορικό Ισοζύγιο	-21,928	-21,611	-22,709	-22,644	-25,436	-27,547	-35,286	-41,499	-44,049	-30,767	-28,280	-321,756
Εξαγωγές Αγαθών	11,097	11,545	10,434	11,114	12,653	14,201	16,154	17,446	19,813	15,318	17,082	
Εισαγωγές Αγαθών	33,026	33,156	33,142	33,757	38,089	41,748	51,440	58,945	63,862	46,085	45,361	
2												
Ισοζύγιο Υπηρεσιών	8,711	9,150	10,755	11,498	15,467	15,497	15,337	16,592	17,136	12,640	13,230	146,013
Εισπράξεις									34,066	26,983	28,477	
Πληρωμές									16,930	14,343	15,229	
3												
Ισοζύγιο Εισοδημάτων	-955	-1,891	-2,073	-2,597	-4,377	-5,676	-7,118	-9,077	-10,643	-8,984	-9,228	-62,619
Εισπράξεις									5,573	4,282	3,791	
Πληρωμές									16,216	13,267	13,019	
4												
Ισοζύγιο Τρεχουσών Μεταβιβάσεων	3,577	3,857	3,806	3,856	3,629	2,049	3,400	1,591	2,759	1,293	230	30,047
Εισπράξεις									6,882	5,380	4,654	
Πληρωμές									4,124	4,088	4,455	

Πηγή: Στατιστικά στοιχεία περιόδου 2000-2011. Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας και Έκθεση του Διοικητού, Τράπεζα της Ελλάδος.

Για τις περισσότερες χώρες του κόσμου, η υιοθέτηση από τα ισχυρότερα οικονομικά κράτη των αρχών του *κλασσικού φιλελευθερισμού* και η επιβολή ενός νεφελώδους δόγματος παγκοσμιοποίησης των αγορών, μέσω του ελευθέρου εμπορίου (free trade) και του διεθνούς καταμερισμού της εργασίας έχει οδηγήσει στην ενδυνάμωση της οικονομικής τους αλληλεξάρτησης. Η άνευ περιορισμών ανάπτυξη των διεθνών οικονομικών σχέσεων των κρατών, που έγινε πιο εμφανής με το ξεκίνημα του 21^{ου} αιώνα λόγω της παγκοσμιοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, είναι νωρίς να διαπιστωθεί κατά πόσο το 'νέο' δόγμα είναι *καλοκάγαθο*, ή απλώς φέρει τον μανδύα του 'νέου' ως επικοινωνιακού τρικ, με σκοπό την εξάρτηση και την τελική 'αναίμακτο' οικονομική υποταγή του πιο αδύναμου κράτους. Εντούτοις, τα πρώτα συμπτώματα για τις χώρες της περιφέρειας της ζώνης του ευρώ είναι αποκαρδιωτικά, καθώς η Ελλάδα, η Ιρλανδία και πρόσφατα η Πορτογαλία, ήδη βρίσκονται στα δίκτυα του "μηχανισμού στήριξης" της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λόγω υπερβολικού δημοσιονομικού χρέους του οποίου ένα σημαντικό μέρος προέρχεται εξ αίτιας των σοβαρών ελλειμμάτων στο εξωτερικό τους ισοζύγιο πληρωμών.

Το *διεθνές εμπορικό ισοζύγιο* αποτελεί τον σημαντικότερο λογαριασμό του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ενός κράτους, διότι συνίσταται από τα εξαγόμενα και εισαγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες μιας χώρας κι αποτελεί συντελεστή της μαθηματικής εξίσωσης που απαρτίζει τον διεθνώς αποδεκτό ορισμό του Ακαθάριστου Εγχωρίου Προϊόντος (ΑΕΠ)¹ ενός κράτους ή μιας οικονομικής ένωσης. Για την *ανοικτή* κι *ατίθαση* οικονομία της Ελλάδος είναι ιδιαίτερα σημαντικός, διότι ως αναλογία του ΑΕΠ η χώρα μας έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά εξάρτησης της οικονομικής της ανάπτυξης από το εξωτερικό, είτε υπό μορφή επενδύσεων μέσω κεφαλαιακών αγαθών, ή των αναγκαίων καταναλωτικών αγαθών, πράγμα που σημαίνει ότι η σύγχρονη Ελλάδα με τους ανεκδιήγητους πολιτικούς της, απέτυχε οικτρά να γίνει οικονομικά *αυτάρκης*. Δηλαδή, ενέργησε διαμετρικώς αντίθετα, με τις αρχές που συνηγόρησε με θέρμη και πειστικότητα στα Πολιτικά, ο φιλόσοφος της καθολικής γνώσης, ο Αριστοτέλης.

Ήταν λοιπόν φυσικό, συν τω χρόνω, να καταλήξουμε να κολυμπούμε σε μια θάλασσα εξωτερικού χρέους, που στο τέλος του 2010 η αρνητική Διεθνής Επενδυτική Θέση της χώρας έφθασε τα € 226 δις.² Έτσι βρεθήκαμε ανήμποροι να την παλέψουμε, καθώς υπερβαίνει ελαφρώς το 100 % του ΑΕΠ! Αυτό το δυσάρεστο γεγονός, ξεκάθαρα απεικονίζεται στον πίνακα *του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών* και στο γράφημα *του εμπορικού ισοζυγίου* της τελευταίας δεκαετίας, που εμφανίζεται στη προηγούμενη σελίδα. Μάλιστα, ο αναγνώστης εύκολα θα επισημάνει, ότι η χρονιά του 2008 που αποτέλεσε την έναρξη της σημερινής βαθιάς οικονομικής κρίσης, οι εισαγωγές αγαθών της χώρας μας έφτασαν το ορόσημο των € 64 δις, ποσό που αντιστοιχεί στο 27% του 'χειραγωγημένου' ΑΕΠ, και είναι ισόποσο με το σύνολο των μισθών και επιδομάτων εξηρημένης εργασίας στην επικράτεια! Αντιθέτως, οι εξαγωγές άγγιξαν το πενιχρό επίπεδο των € 20 δις, (μικρότερο του 1/3 των εξαγωγών), δημιουργώντας ένα έλλειμμα ρεκόρ στην σύγχρονη οικονομική ιστορία της Ελλάδος, ύψους € 44 δις, που αντιστοιχούσε στο 18 % του ΑΕΠ, ένα από τα μεγαλύτερα *αρνητικά* εμπορικά ισοζύγια ανεπτυγμένης χώρας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το υπερβολικό έλλειμμα του διεθνούς εμπορικού ισοζυγίου, κατά την διάρκεια της τελευταίας διετίας μειώθηκε αισθητά στα € 28 δις ή στο 12.5 % του ΑΕΠ το 2010, κυρίως λόγω της εγχώριας υποχώρησης της καταναλωτικής και επενδυτικής ζήτησης, εξ αιτίας της επιβολής του Μνημονίου των δανειστών της χώρας, που προκάλεσε με την αδιέξοδο πολιτική του, μεγάλη ύφεση, κοινωνική αναταραχή και πρωτόγνωρη αύξηση της *ακούσιας ανεργίας* στο 16 %, ένα επίπεδο ρεκόρ στην οικονομία της μεταπολεμικής Ελλάδας. Η μεγάλη μείωση των εισαγωγών καταναλωτικών αγαθών και επενδύσεων παγίου κεφαλαίου κατά την περίοδο 2009-2010, δεν αντανάκλα την προσαρμογή του καταναλωτικού προτύπου των ελληνικών νοικοκυριών σε ένα άλλο μοντέλο, αλλά καθαρά προήλθε από την επιβληθείσα *μείωση* των εισοδημάτων.

¹ Υπό την μορφή μαθηματικής εξίσωσης, $ΑΕΠ = C + I_p + G + (X - E)$ όπου C=κατανάλωση, I_p =ιδιωτική επένδυση, G=κυβερνητικές δαπάνες, X = εξαγωγές, και E = εισαγωγές.

² Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του Διοικητή για το 2010, Πίνακας VIII. 5 Διεθνής επενδυτική θέση.

Βεβαίως τον σημαντικό παράγοντα τον αποτελεί η προοπτική ανάκαμψης των εξαγωγών, που εξαρτάται από την εξωτερική ζήτηση η οποία αντανάκλα πρωτίστως τον ρυθμό ανάπτυξης των εμπορικών μας εταιρών και δευτερογενώς από την μείωση του σχετικού κόστους εργασίας στον επιχειρηματικό τομέα. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας δεν εξαρτάται μόνο από την μείωση των αποδοχών του εργατικού δυναμικού, αλλά από τον τεχνολογικό εξοπλισμό, το μάνατζμεντ και την οργάνωση παραγωγής καθώς επίσης το φορολογικό πλαίσιο και την εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων προώθησης των εξαγωγών.

Με μια προσεκτική ματιά στα συστατικά μέρη του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, ο αναγνώστης θα διαπιστώσει την *σισύφεια* προσπάθεια που πρέπει να επιτελεσθεί για να *ισοσκελισθεί* αυτός ο άκρως ελλειμματικός λογαριασμός. Ο περιορισμός του συνολικού ελλείμματος, δεν απαιτεί μόνο την προσέλκυση άμεσων βιομηχανικών επενδύσεων για την μείωση της εξάρτησης από την αλλοδαπή των αναγκαίων καταναλωτικών και αγαθών διαρκείας, αλλά και την *ανέφικτη* μείωση των καθαρών πληρωμών του ισοζυγίου εισοδημάτων, κυρίως για τόκους, μερίσματα και κέρδη εταιριών με ξένη μετοχική σύνθεση. Κι αυτό αποτελεί ένα *παράδοξο* κυβερνητικής πολιτικής, λόγω της περαιτέρω συνεχούς επιβάρυνσης, εν όψει των αυξημένων τόκων και χρεολυσίων του εξωτερικού δανεισμού του Ελληνικού Δημοσίου, που επιβάλλει ο Μηχανισμός Ευρωπαϊκής Στήριξης (European Stability Mechanism) μέσω του απεχθούς Μνημονίου. Παρά ταύτα η κυβέρνηση σε πλήρη σύγχυση, παράλληλα εμμένει στο πρόγραμμα των *ιδιωτικοποιήσεων* σε ξένους φορείς, που μακροπρόθεσμα θα επιδεινώσει ακόμη περισσότερο το έλλειμμα και το επίπεδο της ανεργίας. Αυτές αποτελούν καθαρά αντιφατικές πολιτικές, της μορφής «ράβε- ξήλωνε, δουλειά να μη σου λείπει». Επιπλέον, το θετικό ισοζύγιο υπηρεσιών, που συνίσταται από τις καθαρές τουριστικές εισπράξεις και την ναυτιλία, θα υπέρ-σκελισθεί μελλοντικώς από το αρνητικό ισοζύγιο εισοδημάτων, κυρίως λόγω της δυσανάλογης αύξησης των τόκων εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους, που εκτιμούνται ότι θα υπερβούν τα επόμενα χρόνια το δυσβάστακτο επίπεδο των € 20 δις σε ετήσια βάση.

Πως συμβιβάζεται το γεγονός ότι οι πολιτικοί μαζί και ο «αργυρώνητος» τύπος, επί δεκαετίες διατυμπάνιζαν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του τουρισμού μας με την γαλάζια θάλασσα του Αιγαίου και τις πανέμορφες παραλίες μας να σπινθηροβολούν από τις ακτίνες του μεσογειακού ήλιου, επειδή είναι τόσο μακριά που ο σύγχρονος Έλληνας δεν μπορεί να απλώσει το χέρι του για να τον καταστρέψει; Κι όμως μας έλεγαν με υπεροψία ότι ο τουρισμός αποτελεί την *βαριά* μας βιομηχανία, γι αυτό πρέπει να επικεντρώσουμε την προσοχή μας στις *υπηρεσίες* να γίνουμε «γκαρσόνια» των πλουσίων κρατών της ηπειρωτικής Ευρώπης, εγκαταλείποντας τις «χειρονακτικές», των «λερωμένων χεριών» εργασίες της *αγροτικής καλλιέργειας* και της *βιομηχανικής* παραγωγής. Ποτέ όμως δεν μας είπαν πώς δημιουργείται η *οικονομική αξία* και η *αυτάρκεια* της πολιτείας, που προϋποθέτει ως πρώτο στάδιο τον μόχθο του ανθρώπου στη παραγωγική διαδικασία των προϊόντων της φύσης και της τεχνολογίας η οποία απαιτεί την προσήλωση στη πανάρχαια ρήση του Ησίοδου: « η εργασία δεν είναι ντροπή, ντροπή είναι η οκνηρία».

Αποτελεί ένα ιστορικό γεγονός, ότι οι ακαδημαϊκοί και οι πολιτικοί ηγέτες της χώρας, γνώριζαν πολύ καλά ότι το διεθνές ισοζύγιο πληρωμών της Ελλάδας επί δεκαετίες ήταν *αρνητικό*, και η συνεχής καταγραφή ελλειμμάτων έθετε την σχέση των εξωτερικών εμπορικών συναλλαγών της χώρας με τα άλλα κράτη σε «θεμελιώδη ανισορροπία». Εντούτοις, επιμελώς αποστασιοποιήθηκαν από τα πραγματικά αίτια του προβλήματος, που είναι η 'μυστηριώδης' πολυετής καταστροφή της βιομηχανικής και αγροτικής υποδομής της χώρας, και εστίασαν την προσοχή τους στην απολεσθείσα *ανταγωνιστικότητα* βάσει του *κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος*, η οποία ήταν και είναι αδύνατον να ανακτηθεί με την παρούσα οικονομική δομή της Ελλάδος, των *παρασιτικών υπηρεσιών* και *υψηλών φορολογικών συντελεστών ΦΠΑ*, όπου ο «ένας κερδίζει από τον άλλον» χωρίς να παραχθεί «πραγματικό οικονομικό έργο», λόγω της ανυπαρξίας εγκαταστάσεων βιομηχανικών μονάδων, όπως της Siemens, της Volkswagen ή της BASF.

Το επιχείρημα της 'απολεσθείσας' *ανταγωνιστικότητας του παρελθόντος*, που επικαλούνται οι ακαδημαϊκοί και οι αξιωματούχοι μιας παραπαίουσας κυβέρνησης, ως το πρωταρχικό φαινόμενο που

προκάλεσε τη διαχρονική «θεμελιώδη ανισορροπία» του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών της χώρας, είναι ομολογουμένως ανυπόστατο. Η νεοφιλελεύθερη ιδεολογία τους, με τις διόπτρες της *μεγιστοποίησης του κέρδους* ως τον ύψιστο σκοπό του ατομικού συμφέροντος, μπορεί να κρίνει ως υπαίτιο συντελεστή παραγωγής τους *μισθούς εξηρημένης εργασίας* και να τους θεωρεί υπερβολικούς, σε σύγκριση με το κλασσικό «επίπεδο συντήρησης» και της «παιδικής εργασίας» της εποχής του Ricardo και του J.B.Say. Εντούτοις, το επιχείρημα είναι λανθασμένο, διότι οι πρώιμοι της κλασσικής πολιτικής οικονομίας, όπως ο William Petty (1623-1687) και ο Richard Cantillon (1680-1734), που επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό την σκέψη των κλασσικών και ιδιαίτερα του Adam Smith, διατύπωσαν την άποψη ως του *ελαχίστου επιπέδου συντήρησης (Subsistence level)*, ο μὲν πρώτος το «μεροκάματο» που κάλυπτε τα έξοδα *διατροφής και διαμονής*, ο δε Cantillon, ότι πρέπει να είναι επαρκής και για την συντήρηση της συζύγου συν δύο παιδιών!

Ο ελάχιστος μισθός διαβίωσης (minimum wage), σημαίνει πάνω από όλα την παρεμπόδιση του εργατικού δυναμικού να περιέλθει σε επίπεδο φτώχειας. Σκοπός του είναι η εξασφάλιση ενός επιπέδου που καλύπτει τις απαραίτητες δαπάνες διαβίωσης, έτσι ώστε να αποφευχθεί η ανάγκη επιπρόσθετης οικονομικής στήριξης από την *εκάστοτε* κυβέρνηση. Δυστυχώς τα στατιστικά στοιχεία υποδεικνύουν,³ ότι η Ελλάδα κατέχει συγκριτικά με τα άλλα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ, μία από τις τελευταίες θέσεις στον ελάχιστο μισθό διαβίωσης και στο ποσοστό φτώχειας. Με βάση τον μηνιαίο ελάχιστο μισθό και τις υποθέσεις των 40 ωρών εργασίας την εβδομάδα, και 52 εβδομάδες τον χρόνο, με εξαίρεση την 35 ωρών εβδομάδα της Γαλλίας, το ανώτατο επίπεδο το κατέχει το Λουξεμβούργο με € 1683 ή € 9.7 ανά ώρα, ακολουθούν το Βέλγιο και η Ολλανδία με € 1440 και € 1398 αντίστοιχα ή € 8.3 και € 8.1 ανά ώρα, και έπονται η Γαλλία με € 1365 ή € 9 ανά ώρα και η Αγγλία με £ 1005 ή £ 5.9 ανά ώρα. Στη Γερμανία, δεν υπάρχει ένας γενικός θεσμός ελαχίστου μισθού, αλλά διαφορετικά επίπεδα είναι δεσμευτικά σ' όλο το φάσμα των οικονομικών φορέων και επαγγελματιών της χώρας. Συγκεκριμένα, από την 1^η Ιανουαρίου 2011, οι ελάχιστοι εργατικοί μισθοί στην Γερμανία κυμαίνονταν σ' ένα εύρος μεταξύ € 6.5 - € 13,⁴ με τον μηνιαίο μισθό του κατασκευαστικού κλάδου να ανέρχεται στα € 1467 ή € 8.4 ανά ώρα.

Είναι λοιπόν φανερό ότι το ελάχιστο επίπεδο μηνιαίου μισθού του «λευκού κολάρου εργάτη» των € 740, ή € 4.3 ανά ώρα στην Ελλάδα, αποτελεί το ήμισυ του «μπλε κολάρου εργάτη» της Γερμανίας, διότι δεν ισχύει στην πράξη η *υπόθεση* του κλασσικού μοντέλου της *ελεύθερης διακίνησης της εργασίας* μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωζώνης, λόγω των συντεχνιακών φραγμών και κυρίως της γλώσσας. Αυτός είναι ένας από τους σημαντικούς λόγους της τραγωδίας του ενιαίου νομίσματος του ευρώ, και αιτιολογημένα το σύστημα είναι στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Για πια λοιπόν ανταγωνιστικότητα του Έλληνα εργαζόμενου οι ακαδημαϊκοί και οι αξιωματούχοι της κυβέρνησης δημόσια ομιλούν, όταν με την εισαγωγή του περιβόητου μηχανισμού στήριξης (ΕΜΣ) της Ελληνικής οικονομίας, η μέθοδος καθορισμού του ελαχίστου μισθού έχει ουσιαστικά τροποποιηθεί σε αμφότερα το εθνικό και κλαδικό επίπεδο; Το νέο σύστημα σηματοδοτεί την απ' ευθείας κρατική παρέμβαση και επίσης σημαντικοί περιορισμοί έχουν επιβληθεί στο καθεστώς των ελευθέρων συλλογικών συμβάσεων, ακυρώνοντας οιαδήποτε συμφωνία, δίνοντας το δικαίωμα στον εργοδότη να μειώσει τον ελάχιστο μηνιαίο μισθό στο επίπεδο της *πείνας* των € 590, οδηγώντας τις σχέσεις εργοδότη-εργαζόμενου σ' ένα εργασιακό Μεσαίωνα, δεδομένου ότι η Ελλάδα έχει ένα από τα πιο υψηλά κόστη διαβίωσης και τον υψηλότερο πληθωρισμό (4.5%) στην Ευρώπη.

Ας προχωρήσουμε λοιπόν στην ανάλυση των μακροοικονομικών δεδομένων του ισοζυγίου των εξωτερικών πληρωμών της Ελλάδας για να διαπιστώσει ο αναγνώστης, ότι η *έξοδος* από τη δημοσιονομική κρίση και την *βαθιά ύφεση* είναι *ανέφικτη* υπό το ισχύον καθεστώς της επιβολής των «προκρούστειων» όρων του Μνημονίου της τρόικα και της ταυτόχρονης *παραμονής* της χώρας στη ζώνη του ευρώ. Η πολιτική της *αυστηρής λιτότητας* η οποία ονομάζεται *εσωτερική υποτίμηση* (internal devaluation), μέσω

³ Sovereign states in Europe by minimum wage, <http://en.wikipedia.org/wiki>, 6 Μαΐου 2011.

⁴ Statistisches Bundesamt Deutschland, <http://www.destatis.de/jetspeed>, 6 Μαΐου 2011.

της βίαιης προσαρμογής του εθνικού εισοδήματος, που περιλαμβάνει ως μέτρα και σταθμά τις απολύσεις εργατικού δυναμικού, περικοπές μισθών & συντάξεων, δραστική μείωση των δαπανών για υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα, ιδιωτικοποιήσεις δημόσιων οργανισμών και την εκποίηση της κρατικής ακίνητης περιουσίας για την αποπληρωμή τόκων και χρεολυσίων, με διεθνή «χωροφύλακα» για την εφαρμογή του απεχθούς προγράμματος, το ΔΝΤ, δεν είναι μόνο αντανάπτυξιακή, αλλά αποτελεί προοίμιο λαϊκής εξέγερσης. Ο λόγος, η *ακούσια ανεργία* σύντομα θα ξεπεράσει το κρίσιμο επίπεδο του 20%, που οι οικονομικές μελέτες του παρελθόντος, της εποχής της «αθωότητας και του κοινωνικού ιδεώδους», το θεωρούσαν ως το «κατώφλι» βίαιων κοινωνικών αναταραχών και πιθανής ανατροπής του πολιτειακού καθεστώτος.

Η «προκρούστεια» λύση που επέβαλαν οι ευρωπαίοι εταίροι μας με το υποκριτικό κλισέ της «κοινοτικής αλληλεγγύης», όχι μόνο δεν είναι βιώσιμη, αλλά μετέτρεψε τη χώρα σε ένα «προτεκτοράτο» με τοποτηρητή το ΔΝΤ, χωρίς να επιλύει το θεμελιώδες πρόβλημα του ελλείμματος του διεθνούς εμπορικού ισοζυγίου, αντιθέτως το διαιωνίζει, αφού αυτό μαζί με τους *τόκους* τροφοδοτεί το δημοσιονομικό χρέος. Η λύση του ΕΜΣ δεν είναι διατηρήσιμη, και οδηγεί σε διαρκή λιτότητα και φτώχεια, διότι μαθηματικώς είναι αδύνατον να αποπληρωθεί το τρέχων συσσωρευτικό χρέος των € 350 δις, το οποίο αντιστοιχεί στο 156% του ΑΕΠ, που συρρικνώθηκε επισήμως 4.5% στα € 224 δις το 2010 και θα συρρικνωθεί περαιτέρω το 2011 λόγω της σφοδρής ύφεσης, σηματοδοτώντας πρόσθετα μέτρα προσαρμογής. Γι αυτό η χώρα πρέπει να *εξέλθει οικιοθελώς* από τη ζώνη του ευρώ, και να επιστρέψει στο εθνικό της νόμισμα, την δραχμή, υιοθετώντας την πολιτική που ονομάζεται *εξωτερική υποτίμηση* (external devaluation), έτσι ώστε εκουσίως να επιτευχθούν ριζικές *διαρθρωτικές* αλλαγές και *μεταρρυθμίσεις* στη δομή της Ελληνικής οικονομίας.

Η θεωρία της διεθνούς οικονομίας διδάσκει, ότι όταν οι συναλλαγματικές ισοτιμίες των κρατών είναι σταθερές (fixed) και αμετάκλητες, όπως των κρατών-μελών του ενιαίου νομίσματος της Ευρωζώνης, η προσαρμογή των ελλειμμάτων του εξωτερικού ισοζυγίου πληρωμών ενός κράτους-μέλους επιτυγχάνεται με αντισταθμιστικό βραχυπρόθεσμο δανεισμό κεφαλαίων. Όταν το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου πληρωμών είναι «χρόνιο», όπως της Ελλάδας, η χώρα βρίσκεται σε «θεμελιώδη ανισορροπία» και η «θεραπεία» απαιτεί μακροπρόθεσμη προσαρμογή, που συνίσταται από την *εσωτερική υποτίμηση* των εισοδημάτων και των τιμών των αγαθών & υπηρεσιών της ελλειμματικής χώρας. Ταυτόχρονα, η θεωρία υποστηρίζει, ότι το πλεόνασμα του εξωτερικού ισοζυγίου πληρωμών, της καθαρώς εξαγωγικής χώρας, όπως της Γερμανίας, θα προκαλέσει αύξηση των εισοδημάτων και των τιμών των αγαθών & υπηρεσιών της πλεονασματικής χώρας, με αποτέλεσμα η ανατίμηση των εισοδημάτων και πληθωριστικές πιέσεις στις τιμές, θα οδηγήσουν στη μείωση της ανταγωνιστικότητας των εξαγωγών της.

Η θεωρία όμως διαφέρει από την πράξη, αναφέρουν οι έμπειροι, διότι οι διεθνείς σχέσεις των κρατών ενώ εμφανίζονται *καλοπροαίρετες* και *αμοιβαίες* στο *διεθνές εμπόριο* και *στη διακίνηση κεφαλαίων*, οι σχέσεις είναι συχνά *ανταγωνιστικές* και εκφράζουν την *σύγκρουση* συμφερόντων. Η σύγχρονη θεωρία μπορεί να δίνει μεγάλη έμφαση στον ρόλο των *μεταβολών* των εισοδημάτων σ' αμφοτέρω τα ελλειμματικά και πλεονασματικά κράτη, που αποτελεί απαραίτητη συνθήκη εξάλειψης των ανισορροπιών του διεθνούς ισοζυγίου πληρωμών της Ευρωζώνης. Εντούτοις, οι «αλληλέγγυοι εταίροι» μας, ως στεγνοί χρηματοδανειστές αποφάσισαν να χρησιμοποιήσουν την χώρας μας, σαν απλό πειραματόζωο *επώδυνων* ερευνών για να εξακριβώσουν την αντοχή του έλληνα στη κοινωνική αποσύνθεση και τη δραστική μείωση του βιοτικού του επιπέδου. Έτσι επέβαλαν με την συνδρομή της ΕΚΤ και τις ευλογίες της ισχυρής Γερμανίας την εφαρμογή ενός «hard core» μονεταρισμού στην Ευρωζώνη, δίνοντας προτεραιότητα στην «αμοιβή του δανειστή», του μισητού από τους αρχαίους χρόνους τοκογλύφου, του ονομαζόμενου «σουλατσαδόρου».

Είναι παράλογο, η αναταραχή των χρηματοπιστωτικών αγορών να υποδεικνύει στη κυβέρνηση της χώρας μας τι είναι καλύτερο για τους σαστισμένους και ανήμπορους να αντιδράσουν αποτελεσματικά πολίτες της, όταν το περιοδικό Spiegel⁵ έγραφε για την πρόθεση της Ελλάδος να εγκαταλείψει το ευρώ,

⁵ Spiegel Online, "Greece Considers Exit From Euro Zone", by Christian Reiermann, <http://www.spiegel>, 5/6/2011.

σε μυστική συνάντηση 'κρίσης' των υπουργών των οικονομικών των κρατών-μελών της Ευρωζώνης και αντιπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο Chateau de Senningen του Λουξεμβούργου. Ως συνέπεια, μια νέα κατάρρευση του ευρώ στις αγορές συναλλάγματος επακολούθησε, της χειρότερης διήμερης 'βουτιάς' από το 2008. Είναι όντως ακατανόητο, πως μια δημοκρατικά εκλεγόμενη κυβέρνηση συνεχίζει με *εμμονή* να εφαρμόζει ένα οικτρά *αποτυχημένο* πρόγραμμα *αυστηρής λιτότητας* που καταδυναστεύει τον λαό της, όταν ακόμη και η New York Times την προτρέπει: "βγες αμέσως από το Ευρώ για να δει άσπρη μέρα ο λαός σου". Μάλιστα προτείνει και τους λόγους «γιατί η Ελλάδα πρέπει να απορρίψει το Ευρώ»⁶

Τα επιχειρήματα που προβάλλει η εφημερίδα New York Times, δεν είναι διόλου διαφορετικά απ' αυτά που επανειλημμένα έχουμε αναφέρει, κι από αυτά που χρησιμοποιεί ο Michael Lewis στο άρθρο του «φοβού τους Έλληνες που φέρουν ομόλογα»,⁷ όπου με γλαφυρότητα απεικονίζει την τραγική εικόνα της Ελληνικής οικονομίας. Η απειλή της Ελλάδος να εγκαταλείψει την ζώνη του ευρώ ισχυρίζεται η NYT, είναι καθυστερημένη και θα πρέπει να είναι προετοιμασμένη να την πραγματοποιήσει, διότι «αυτή η κίνηση ίσως είναι επώδυνη για την Ελλάδα βραχυπρόθεσμα, αλλά είναι απίθανο ότι τα κόστη αυτά θα είναι συγκριτικά μεγαλύτερα με τα πολλά χρόνια βαθιάς ύφεσης, στασιμότητας και μεγάλης ανεργίας, που προσφέρουν οι Ευρωπαϊκές αρχές». Καμία κυβέρνηση, ούτε ένας ηγέτης με αίσθημα ευθύνης, καταλήγει η έγκριτη εφημερίδα, πρέπει να αποδεχθεί αυτού του είδους την τιμωρία για ολόκληρη την χώρα.

Κι όμως, η σημερινή κυβέρνηση πεισματωδώς αδυνατεί να κατανοήσει, ότι τιμώντας τους πιστωτές της ή καλύτερα τους αργυραμοιβούς της χώρας, που είναι οι ίδιοι οι 'κοινοτικοί εταίροι', θυσιάζει άκριτα τον λαό της μαζί και τις ελπίδες του. Η δημόσια επίκριση των αξιωματούχων της, ως «διεφθαρμένο» και «κοπρίτη» τον Έλληνα πολίτη, εν μέρει, μπορεί να αιτιολογεί την άγρια τιμωρία του, ως υπεύθυνο για κακή συμπεριφορά επειδή «μαζί τα φάγανε» εξ αίτιας παλαιών λαθών των πολιτικών της ηγετών. Εντούτοις, συνιστά ένα *κακό, ανυπόστατο* επιχείρημα υγιούς πολιτικής. Οι κυβερνόντες αδυνατούν να κατανοήσουν το θεμελιώδες οικονομικό επιχείρημα: «ότι όταν μια χώρα εισέρχεται σε μια νομισματική ένωση η φύση του δημόσιου χρέους αλλάζει ριζικά, διότι το κράτος έχει απεμπολήσει το κυριαρχικό του δικαίωμα του ελέγχου του νομίσματος στο οποίο εκδίδεται το χρέος». Ως αποτέλεσμα, οι διεθνείς χρημα-ταγορές μπορούν να ασκήσουν σοβαρή πίεση σ' αυτή τη χώρα, μέσω της αποτίμησης της αγοράς των ομολόγων που εκδίδει, που σημαίνει πτώση των τιμών (αύξηση των επιτοκίων), εάν κρίνουν επισφαλή την πιστοληπτική της ικανότητα και να οδηγήσουν την κυβέρνηση της σε χρεοκοπία.

Με άλλα λόγια, από τη στιγμή που η κυβέρνηση αποφασίζει να εντάξει τη χώρα σε μια νομισματική ένωση, χωρίς *δημοψήφισμα*, αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη της υποβάθμισης της χώρας σε καθεστώς *αναδουόμενης* οικονομίας. Έτσι οι τύχες του λαού της αφήνονται στα καπρίτσια των χρηματοδανειστών της χώρας, με τους αδαείς ή «αργυρώνητους» σχολιαστές των μέσων ενημέρωσης με κραυγές ή άσχετες παρατηρήσεις να επισημαίνουν την *αντίδραση* «των αγορών», που είναι αδύνατον να τις κατανοήσουν, διότι ουδέποτε υπήρξε η ενασχόληση τους και δεν γνωρίζουν για τί είδους «λαβύρινθο», τι μορφής «κόλαση» ομιλούν. Οι αναμνήσεις είναι ακόμη έντονες, πως πριν τριάντα χρόνια, στις αρχές του 1980, το τμήμα χρεογράφων μιας *αμιγώς* κρατικής κεντρικής τράπεζας, της Bank of Canada, κατατρόπωσε μέσα σε μια μέρα τους "κερδοσκόπους", κατεβάζοντας τα επιτόκια των εντόκων γραμματίων του δημοσίου, από 20% στο επίπεδο του 16%, και στην κυριολεξία τους «τσουρούφλισε». Δυστυχώς, αυτό στην Ελλάδα δεν είναι εφικτό να γίνει προς το παρών, γιατί ακόμη, περά τις προσπάθειες του Nexus και του Κώστα Βαξεβάνη, το 92% των μετόχων της ανωνύμου εταιρίας της Τράπεζας της Ελλάδος, παραμένει άγνωστο.

Σε κάθε περίπτωση, η Ελλάδα του Α! Μνημονίου της κοινωνικής εξαθλίωσης, δεν μπορεί να αντέξει ένα Β! Μνημόνιο που θα επιφέρει τον όλεθρο. Ο σώφρων πολίτης πρέπει να πει αντίο στο Ευρώ. Σ. Α

⁶ The New York Times, "Why Greece Should Reject the Euro", by Mark Weisbrot, <http://www.nytimes>, 5/10/2011.

⁷ Michael Lewis, "Beware of Greeks Bearing Bonds" Vanity Fair, October 1, 2010.